

La Catalunya discoteca

Big Ben, la conquesta de la nit

Francesc Canosa Farran

comanegra

TAULA

1. Carolíngia 24 Hour Party People	11
2. Benvinguts a les portes de l'infern	14
3. Déu va crear el paradís al quilòmetre 489,300	33
4. L'hora zulú: Tic-tac-bum-bum...	52
5. ET, la meua casa és aquí i no vull telèfon	68
6. El monstre ding-dong, ding-dong...	88
7. Un Nou Ordre Mundial-Sideral-Oral	105
8. L'amor me'l vaig inventar jo	122
9. Reservat a popes i títols	140
10. La solidaritat artificial de la desesperació real	158
11. Els invencibles també es maten	179
12. Tu no havies de morir	202
13. Tornaré! Però qui torna...	225
14. Et tinc o t'he perdut?	242

«En aquells temps sempre era festa».

CESARE PAVESE

«Jo tenia ganes de ballar
i a casa meva no ho volien».

MERCÈ RODOREDA

«Nosaltres no vivim cap vida; és la vida qui ens viu
a nosaltres. I la vida... Més val no encaparrar-s'hi,
¿què en trauríem? ¡La vida és tan bonica! ¿Que és
un misteri incomprensible? I bé, el misteri sempre
afegeix un atractiu a la bellesa; prou que ho sabem
tots. Com la tristesa. Una bellesa trista i misteriosa,
¿és que no és fascinant?».

JOAN SALES

«Estic sol dins la boira...

On són els meus amics?

Us trobo a mancar tots».

JAUME VILA

«Per què no podem ser nosaltres
mateixos com érem ahir?».

NEW ORDER

«Per què soc més un fantasma que un home?
Sisplau, no deixis que obliidi la meva pròpia vida».

WILLIAM SHAWN

«Sé que hauré d'oblidar,
per poder-te comprendre».

MÀRIUS TORRES

1. Carolíngia 24 Hour Party People

La culpa és de Sant Esteve. El 26 de desembre de 1989 va passar el que passava des del segle VIII. Després del dia 25, festa. L'Imperi Carolingi va regalar estovalles de temps a tots els súbdits: com els llampants protocatalans de la proto-Catalunya. Carolíngia 24 Hour Party People. Mil quatre-cents quaranta minuts més de farra pel poble.

El dia de Nadal havies d'anar al corral. Al búnquer genètic. A la central nuclear de la família. Tiberi pairal celestial. Però després comes ajudeu-me per tornar a casa teua. Buf! Buf! Buf! Massa hores. I es va deixar per al 26 el tranquil retorn. Per tant, que no pari la festa i fem festa. I així va ser. I així va continuar. I les famílies es van anar partint, dividint, fracturant, trossejant, seccionant: el 25 a casa d'uns i el 26 a casa dels altres. Vint-i-quatre hores *non stop*. Dotze segles després el sarau continua.

L'any que va caure el mur de Berlín. De la mort roja de la plaça de Tian'anmen. D'una nova llengua que dominarà terra i cel: la www. De l'autonomia de la Game Boy. De la trista separació de Salou i Vila-seca. De Dalí baixant al clot. De Taylor Swift enlairant el primer plor... Aquell 1989 un home descendent dels carolingis es va

aixecar de la sobretaula de Sant Esteve. Ha arribat l'hora. Comença el ritual. Es va dutxar. Es va afaitar. Es va posar massatge. Es va mudar. I va engegar un tradicional adeu.

Va seure al seu cavall. Un Alfa Romeo 1.3 s de 86 cavalls gris purpurina metal·litzat. Van renillar. Sempre anaven ells dos. Per què? «A mesura que et vas fent gran et tornes més individualista. I dius: “Jo porto el meu cotxe, i si m'avorreixo, foto el camp. No he de començar a buscar aquell que està per allà i l'altre que està més enllà...”». En Ramon pateix una malaltia: és conco.

Lepra social. Pesta cultural. Infecció territorial. Intoxicació endogàmica. Un conco és alguna cosa més que un solter. Un conco és un fosforescent pantone-tots-em-veureu. Una criatura amb altaveu penjat al coll, un animal de mercat. Una etiqueta, un estereotip, una X al clatell, un preu a pagar. La llei del poble deia que era un home o dona que havia sobrepassat l'edat en què la societat considerava propi casar-se. Amén. Un conco emet radiacions: pot provocar un desastre nuclear.

Fadrí soliu de trenta-nou anys i, a més, una d'aquelles persones que ja el 1989 la societat no entenia què feien exactament. Pagès? Eh? Què és això? Què fa, dius? Com ho fa? És necessari? Per a què serveix? Quant ens costa? Cobra més que jo? De veritat? Encara n'hi ha? Pà-pà...? Pà...? Sí, pagès, però, a més, radioactiu. Fill del Txernòbil català: Lleida. Lleida? Fa molta calor! Fa molt fred! Però sí aquí no hi ha res. No hi ha vida humana, ni intel·ligent. Però contro i recontro. Conco, pagès i d'una masia: mas del Reu. Sí, reu, captiu, presoner,

ostatge... Allà, en aquella casa familiar. Entre el pla del Reu i l'obaga del Reu. Gratant la costa de Sant Joan, però sense arribar a la Planteta. Sí, clar, el Segre. Al comtat d'Urgell postcarolingi. A l'Urgell Mitjà. Al Mig Segre. A la Noguera. A Ponts. Parada i fonda. Però ell fuig, corre, accelera. Ho deixa tot enrere.

En Ramon fa 52,2 quilòmetres perquè el futur es pot alterar. Va començar a fer-ho el 1976, quan va traspasar les portes del destí per primer cop. I el 1987, quan el seu cavall de 86 cavalls el va trobar a ell. Tants anys anant i venint. Venint i anant. Salts. Capitombes. Tombarelles. *Back to the future*. Travessant la ratlla de l'espai i el temps cada cap de setmana. Corrent, força, llum. Electricitat existencial. Però el Sant Esteve de 1989 el pet bioelèctric va ser total, absolut, definitiu. La ciència i la fe es van enganar amb un cable invisible i van demostrar que sí. Si vas a un lloc la teua vida pot canviar. Hi has d'anar. Hi has de ser. Xas! I tot, tot quedarà capgirat per sempre més. Però això només li passa a ell?

No! És el que els està passant a milers de persones de Catalunya, d'Espanya i també d'Europa. Quan entren allà se'ls transforma la cara, el cos, la matèria, l'esperit, el demà, el destí... «Va arribar un dia que va ser: cap aquí. I vam marxar dels altres llocs... I ja va ser el punt de trobada de tots. Era el lloc on hi havia la diversió, l'ambient, hi havia tanta gent!». Ell i tothom van camí de l'infern.

2. Benvinguts a les portes de l'infern

Va marxar. Després de vint anys inoblidables. Adeu. Agafa el portant, plega veles, pira. Del cel de Madrid estant sentència: «Desde que me he ido yo, en Lérida se han abierto las puertas del infierno». El 5 d'abril de 1967, un dia després de la renúncia d'Aurelio del Pino Gómez al Bisbat de Lleida, s'inaugurava l'Scarlett, la primera «discoteca» de la ciutat. El segle I de l'infern ha començat. I els dimonis festivament enforquillats surten de sota terra. «En pic va marxar se van començar a obrir discoteques», veu l'Eulàlia, una adolescent diablissa lleidatana el 1967. Però com es passa del cel a l'abisme? Amb el dit de Déu.

Aurelio del Pino és el gestor espiritual de la postguerra a Lleida. Poques ciutats pateixen com la capital de la Terra Ferma. Per aquí, el 1938, entra tot. I per aquí marxa tothom. Tot canvia. La Lleida del franquisme és de barris prefabricats ideològicament i d'un cor que va deixant de bategar per palpar a les perifèries. Però Lleida es tanca a casa el 1938 i ja no surt. Els lleidatans viuen porticons endins i lliuren la ciutat al règim. Lleida o Lérida?

Amb aquesta geografia espiritual de morts en vida, la ciutat llunyana es transforma en una ciutat propera

amb unes tisores de podar arbitràries. El bisbe les fa anar des de 1947 fins a 1967. Ell no és un representant prototípic del nacionalcatolicisme: el Frankenstein franquista amb una lobotomia espiritual de laboratori. Ell ja era nacionalcatòlic abans del nacionalcatolicisme. Enrevessat. Controvertit. Contradictori. Fanàtic. Viu de la fama, com si fos un torero o una folklòrica del règim. Viu sobretot d'un rumor: que és confessor particular de la dona de Franco, Carmen Polo. Ell no el desmenteix. El fons d'inversió virtual que ven és aquest: té connexió directa amb Déu-Franco.

Franco visita Lleida el 1963. El Rolls Royce llisca a velocitat de puça pel carrer Blondel, que mira el Segre. El vehicle desemboca a la Catedral Nova. Quan baixa, la veu en off del NO-DO (*Noticiarios y Documentales*): «Entra bajo palio con el prelado de la diócesis [del Pino], quien después del tedeum pronuncia una vibrante alocución». I el bisbe, davant de tothom, diu: «Digitus Dei est hic» («El dit de Déu és aquí»). Franco és el ditet de Déu. Franco és ET, l'extraterrestre. Aquell vermell incandescent de neó vida. Aquelles pampallugues, llumetes, intermitents. Aquelles picades d'ullet. Aiss. Aquell roig, carmesí, grana, porpra, escarlata, pecat, sang... ET, la meua casa... El dit assenyalava el futur: la discoteca.

Cap aquí caminen esvalotats els fills que va parir la generació silenciosa. Aquella que va néixer a tocar la República, vivint-la, morint en la Guerra Vil i ressuscitant, moribunds, la primera postguerra. La paradoxa és que els seus xiquets ara es van a tancar per divertir-se, però van

ser engendrats a l'aire lliure. Van ser envasats al buit de la tristesa que esgarrapava esperança a les esquenes. A les festes majors dels anys quaranta, que són unitats de cures intensives. Hospitals de l'ànima. Ningú vol recordar l'explosió nuclear de la guerra. El paisatge de les places, els envelats, els balls són la cartilla de racionament humana. No hi ha homes.

«Anaves a una festa major i una majoria de noies maques i quatre noiets, perquè molts van tardar a venir dels camps de concentració, de l'exili... No era animat com abans. No hi era allò de la joventut...», recordava la Rosa, nascuda el 1921. Les festes majors són ballar amb fantasmes sense llençols, però seran la primera teràpia col·lectiva massiva. Capitals de la pau. Cal tirar endavant. Els joves moribunds reivindiquen el seu bocí de felicitat a la plaça. Rialles de filferro. Comença el pasdoble de l'amnèsia. La catarsi de la desmemòria. Ritme binari per poder avançar. Sotsobrar no és ofegar-se. Ballar, ballar... per surar i emergir.

Pas endavant. Ningú vol mirar enrere. El dubte català hamletia: més o menys contacte físic. Però sempre decidir: perquè quan ets al ball, has de ballar. I la vida són giragonses de vestits virolats. Papallones calidoscòpiques sense temps i espai. Nits de lluna plena. Somnis d'envelat. Com totes les Colometes de totes les places del Diamant fet carbó. Ballant a les discoteques envelat dels estius *pop*. Populars. Pum, pum. Atòmics. Bum-bum.

D'aquí surten els *boomers*: els milions de criatures desembarcant de les panxes post Segona Guerra Mundial

i fins a tots els anys seixanta. Les festes majors són les centrals nuclears d'explosió de la natalitat. Els *baby boom* concebuts a ritme de pasdoble. La geografia de la festa apamada. El sarau amb rellotge de ventafocs. Som una nació perquè som una fecundació. La xarxa, l'atac, és massiu. Impacte total. I ja irreversible.

«Quan encara no havien començat les discoteques, la gent se n'anava a ballar. Allò que veies a les pel·lícules: les noies mudades, sentades, els nois anar-les a buscar. Cada diumenge es feia ball, i era ball de poble. La música era més moderneta, però l'ambient era aquest», diu el *boomer* Francesc de Lleida. I aquells nens a les panxes de festes majors ja no en van tenir prou amb un dia de festa a l'any: cada setmana!

A Lleida broten els balls: el Sícoris, l'Antorxa, els Pagesos, els Huracans... Eren els seixanta de twist giragonsa existencial. «Tothom anava donant tombs, anar mirant *lo percal*, fins que en veien una que tal...». A granel.

Si les festes majors són *mainstream* de desesperació i *blockbusters* d'esperança, els balls endiumenjats ja desapareixen a l'era dels possibles *targets* a assolir. Per exemple, al Sícoris hi anava la classe mitjana local, però al ball dels Pagesos, la immigració que venia d'Andalusia, Extremadura, Castella... Però tot allò necessitava un canvi de marxes. I un dia la Colometa va morir. El seu esperit d'envelat de somni republicà i de malson de guerra-postguerra va rebentar. I de la panxa en va sortir un travesti: la *boîte*.

Hola, protodiscoteca. La *boîte* és l'híbrid. El sí, però no. El mig-mig. La passarel·la per passar de les festes

majors a la discoteca. L'empelt. La *boîte* és un manlleu nominal del francès: *boîte*. Llocs nascuts a principis del segle xx que són un calaix de sastre: sinònim de cabaret, local musical, nocturn, music-hall, teatre de varietats... Això sí, s'aguanten amb un trípode: aquí es pot beure, ballar, veure un espectacle... Ja tenim un òvul fecundat.

Les *boîtes*, com els xiquets nascuts en aquells quaranta i cinquanta llargs, comencen a tenir una altra fesomia quan van creixent. De primer, les *boîtes* ja no estan animades per un «ei, venga-som-hi», com les festes majors. Per una cultura, per una tradició, per un món d'ahir. Ni tampoc per les associacions, entitats, grups, grupuscles que munten els primers balls de cap de setmana. Les *boîtes* són diners. No volen ajudar: volen guanyar. Són de genètica comercial. Són un producte nou. Per a nous públics, per a noves generacions, per a nous temps. Colometa *is dead*. I el Senyor Esteve ara omple els calaixos amb vetes i fils de neó. Les *boîtes* són merceries nocturnes: s'afluixa la butxaca, es llueix, es mira i s'és mirat. Són un panòptic social. Un joc de miralls. Exhibeixen un organisme propi amb gens que al fer-se grans ja seran discoteca.

Primer, pagar per entrar. Segon, un nou rellotge per a la nova vida: tardes-vespres-cap-de-setmana. Un país independent d'espai i temps per als joves. Tercer, el proto-discjòquei-capellà a l'entrada del púlpit donant la benvinguda a la missa comunitària, a l'esperit conjunt en la diversitat. La fe és la música. Sermons encara duals, polifònics, perquè no hem definit la nostra identitat:

la música ràpida per ballar, alliberar-se; la música lenta per ullar, veure què passa, caçar... Quart: els paradisos artificials. Beure: alcohol com a analgèsic social. Bec *ergo sum*. Fumar: volar, somiar, socialitzar-se amb el fum, compartir el cigarret com un salconduit. I cinquè: tacte, contacte, pell, petó, carícia, amor, sexe... I més panxes de futur. La llavor és plantada i creix cantant llets.

El 1965 apareixen el Flamingo i el Tiffany's, les dos primeres *boîtes* de Lleida. I el 1967 post Del Pino-dit-de-Déu l'Scarlett ja exhibeix un tant per cent gairebé exacte del que seria l'estereotip de la discoteca. La conversió és un tris-tras. Molts balls passen automàticament a discoteques com un darwinisme a l'aire. No és la música, la roba, el whisky, el cigarro, els malucs: és el llenguatge. Apareix la frase, la contrasenya social, el *password* públic de: «Nem a...». Es va als llocs. S'ha d'anar als llocs. La discoteca és el missatge: només aquí podem canviar la vida. Anem-hi.

Anem a l'Scarlett, anem al Mannigan (Fonda del Nastasi), al Joker's (Wonder), al Praxis, al JG, al Lista Azul, al Bus... «Nem a...». Hem d'anar a... Sí o sí. Les discoteques naixents, balbucejants, quequejants ja són una llengua, un idioma, un país, un univers, un destí, un futur amb milers de parlants. Però... on és tot això? Les discoteques broten fora de la ciutat. Als descampats. A les carreteres que duen a Osca, Saragossa, a l'infinit, a l'horitzó... La discoteca neix com a no-ciutat. Són un lloc. El lloc d'enlloc. El santuari, l'església, l'ermita: la peregrinació. Els joves hi han d'anar amb autobusos,

cotxes, motos, a peu... «Tot Déu va cap allà». És el dit d'ET. Perquè el que passa és que la ciutat, el centre, l'urbs, deixa de ser el lloc on els joves es-diverteixen-es-poden-divertir. Èxode. Emigració. Estampida. Cap a on? Les discoteques, les macrodiscoteques, els supermercats de les noves experiències físiques i espirituals, les fàbriques de canviar la vida i de felicitat, i de somnis, i de malsons, i de vida i de mort... Són al DF dels pobles. Benvinguts als setanta. Promiscuïtat i benzina.

Som una geografia de Rrrrrrr... Els cotxes es socialitzen. Molts joves treballen. Guanyen diners i compren rums-rums. També molts joves penquen a l'estiu, sobretot collint fruita, i amb aquells calerons s'acaben de pagar un cotxe. Els vehicles permeten anar aquí i allà. Gasolina és llibertat i... futur. Xiquets i xiquetes es coneixen. Festegen. Es casen. Tindran fills. I on es fa tot això? Als nodes. A les granges. A les agències matrimonials. Als tindres no digitals. El paio de Guissona coneix la paia d'Agramunt i... festegen al Kipps. I el xiquet de Cervera va a Tàrrega per trobar-se amb la noia de Maldà i queden al Candis. I la castissa d'Àger es pot veure lliurement amb el castís de Belcaire d'Urgell al Glory's de Balaguer. Les discoteques són la fissió nuclear gràcies als protons de la benzina. Mai s'havien fet tants quilòmetres al velocímetre del demà. Les discoteques són el missatge. Les discoteques trenquen endogàmies tribals. «Nois i noies dels pobles festejaven per primer cop amb nois i noies de fora. Som un incest multiplicat. Hi havia molt intercanvi de parelles per

tot arreu», explica en Josep, que va trobar la Marina al Tercer Món de Tàrrrega gràcies a «mecanitzar-se» amb un Seat 127 que va comprar quan va començar a tenir «recursos». Les discoteques eren el viatge, la benzina i el pàrquing del cap de setmana. I tothom feia cap allà. Som una contaminació. La boira, la pol·lució, la infecció: és als pobles. I no es veu. Aquí la nit és un país independent. Parem el cotxe. *Back to the future*.

Sí, hi ha un quilòmetre zero. Un motlle, una gènesi, un carboni 14, una peça de fruita d'Adam i Eva ballant... Però no és aquest que han sentit amb radiocasset de segona mà al llom a tot drap i cantarella de relat pseudohegemònic, i que com una biologia centralista es creu tothom, com un acte de fe i sense cap ciència de la realitat. Passa de pares a fills i arriba fins a principis del segle XXI quan ciutats com Barcelona s'autoerigeixen com a capitals del *clubbing*, de la cultura de club, que és un eufemisme antidepressiu post borratxera de Cobi 1992 per no dir «discoteques». Com si fossin llambordes genètiques de la ciutat. Stop. Entrem-hi dins.

A la barra de la història, Carles Feixa. Professor d'antropologia lleidatà. Capdavanter en l'estudi de la joventut i les tribus urbanes. Ell ja fa veure que a Barcelona, com en altres zones de l'estat, la nit no apareix del no res. Beu del transvestisme, del Frankenstein festiu, de l'aspiradora nocturna que xucla local i global: les *boîtes* pre-mort de Franco. D'acord, ho sabem. Després hi ha una evolució, una metamorfosi, un camaleó més lliure i necessitat fins a discoteques selectes, perfilades musicalment,

estèticament, o de públics, a partir dels vuitanta. Tot seguit hi ha l'aparició de la música màkina a finals dels vuitanta i gratant els noranta, que és un *refresh*, un F5, de la brillantina i el neó de les primeres discoteques, que tenen en els setanta i vuitanta la seua edat daurada i que estaven entrant en una vellesa prematura, un esgotament, un crepuscle. L'electrònica és un *antiaging* per a les discoteques. I després el naixement, a partir d'avançats els noranta, de festivals com el Sónar: elevant Barcelona a capital de l'electrònica planetària. En paral·lel, l'arxipèlag de macro i microfestivals com a noves experiències melòdico-existencials, i el consum en línia (postdictadura de les descàrregues) com a vena massiva de l'addicció musical. La xarxa infinita i sense espai-temps *killed* el tancament i encapsulament de temps i espai finit, col·lectiu, grupal, generacional: els formats físics per sentir-comprar (discos, cassets, CD...) i per estar-viure (discoteques, pubs, bars...) passen a una altra vida i l'esperit s'eleva fins al cel. Però al parlar de discoteques ningú mira el retrovisor. La nostàlgia és un club privat: només és per a uns. Abans de Barcelona, abans del bacallà, l'arengada, la pastilla i el tub de PVC, la mega-súper-hiper nit ja existia. El mite real fa olor de gasolina.

És la de tots els Seats 127 dels Joseps. Els clubs són abans rurals que urbans. Pioners, fundadors, precursors. L'avantguarda discotequera és feta de bancals i gasoil. El món d'ahir fon els ploms al del demà: perquè ell era el futur. Per això, per veure tot el que no s'ha vist i no es veu, s'han d'apagar els llums. S'ha de mirar

l'únic satèl·lit natural de la Terra. I aquí, la Terra no sap mentir. I la prova és aquesta Lluna com un glaçó quilomètric a la copa.

Durant més de quaranta anys el mirall natural de dalt va il·luminar la discoteca més gran de tot el món. El focus, la làmpara, el làser, el neó, la pista de ball, la rampa d'enlairament social-sexual-animal-sideral. El dit d'ET no assenyalava una nau espacial cap a la teulada. Indicava el terròs. Però ho hem de veure des del cel. Des de principis dels anys setanta fins als primers llargs dos mil, tots els caps de setmana una zona de la Catalunya rebost tenia tanta contaminació lumínica com els punts excelsos del llarg i poblat litoral català. Un dissabte i diumenge a partir de les deu de la nit el consum d'electricitat superava el dels polígons industrials de la capital de la indústria agroalimentària de Catalunya: Lleida. Un dia va existir un país nou. Lliure, independent, autode-terminat, original, únic, inigualable, irrepètible. Es creia infinit. Una geometria de Via Làctia on la religió de la nit va tenir milions de fidels. Era un país humà. Molt humà. Apareixia i desapareixia. Una ruta invisible. Però no és això la vida? Davant nostre les coses que existeixen perquè no existeixen són incalculables, diàries, eternes: els somnis, les il·lusions, les esperances, els desitjos... Sense això què ens queda? Doncs aquí hi era tot. En més de cinc mil quilòmetres quadrats.

Era un triangle. Tirava cap a ser isòsceles. Amb dos costats de la mateixa longitud. Però res és matemàtic, perquè a la vida, i sobretot a la nit, dos més dos no fan

quatre. De Ponts a Cervera i fins a Fraga. Però això vol dir de Ponts a Agramunt, Cervera, Tàrrega, Mollerussa, Fraga, Lleida, Balaguer, Artesa de Segre, Ponts. Triangle. I dins, més triangles reproduint-se: Tèrmens, Bellví, Bellpuig, les Borges Blanques, Menàrguens, Linyola, Aitona... Des del darrer terç del segle xx fins al primer del segle XXI aquí es passa d'unes tres-centes a unes quatre-centes mil persones. Triangle de la vida diària. Però a la nit hi viuen milions de persones. El triangle es multiplica fins a l'hiperespai. Això era un DF: Districte Festa. Com pobles, ciutats, microestats, microrutes, microclimes, microesperits, microorganismes... Centenars, de discoteques, pubs, bars nocturns. Centenars...

En un vèrtex, en Ramon, hereu carolingi, va viure el Gualter Club. La discoteca més rutilant del Mig Segre als seixanta-setanta. Gualter, una casa de xocolata negra de conte de Hansel i Gretel, era la frontera del DF. Davant hi havia la gola fosca de la carretera que tira cap a Andorra, les copes eren un salconduit. I a tocar, com un bessó, el següent pas era Ponts. La llum creixia i es fotia viva la Lluna a la sala Greens i es veien les cares de joves de quilòmetres a la rodona: era la intercomarcalitat entre plana i Pirineu i fins i tot amb andorrans, no gens despistats, per alliberar-se del seu país. Però molts, després, caminaven cap a la llum de la primera espasa làser per a tot el DF fosc: Kipps (Waikiki), a Agramunt.

Batejada com «la Kipps», va ser la primera discoteca multimèdia, transmèdia, 360: contingut és continguts. Neix gasolinera el 1957. *On the road*. A la C-14 al seu

pas per Agramunt. Després allarga les cames com a bar cafeteria. Els braços, i les abraçades, són a la pista d'estiu el 1965 per ballar (hi passen Los Sírex, Los Brincos, Los Salvajes, Los Diablos...). I tots els cossos a una piscina enorme. El 1969 arriba la discoteca... I la Kipps va ser capital DF. El primer gran imant que va traspasar quilòmetres i cors: dels pobles propers, de les comarques llunyanes i també de la dolça festiva Catalunya. Processó. Pagar, beure i ballar. DJs sagrats. Lo jovent, i no jovent, es «desmelen» a la Kipps. És igual el que sona: funk, soul, rock, patxanga i sucre per magrejar-se, prometre's la Lluna al cubalibre i fomentar la natalitat a ritme d'un làser que penetra per totes bandes. Resultat: restaurant i hotel. Molts nois i noies es coneixien allà i després es casaven allà. I batejaven els seus fills allà... Les discoteques van inventar el circuit integral. Després, la indústria agroalimentària va prendre nota del que es feia a la nit animal per dur-ho al dia animal.

A l'altra banya-vèrtex, Cervera. Mai va tenir ni mar, ni port, però es va emmurallar de pubs: Elit, Panoramic (Daho, La Sala, BB2), La Bombolla, La Cova, el Magic, Casal Club, Noctàmbul, Manhattan... Nits medievals, exercint de capital de frontera, de la història, de la Panadella. La de Cervera era una nit silenciosa, perquè vigilava el *checkpoint*. Nits de guàrdia, de guàrdies. Els pubs com les pedres de la ciutat. I a un cop de pedra... Tàrrega, capital de moltes coses i orgull de l'Urgell, teranyina de fils de nits. «El carrer dels pubs» era fet d'aquest teixit: La Taverna d'en Bola, La Bruixa, La Gramola, el